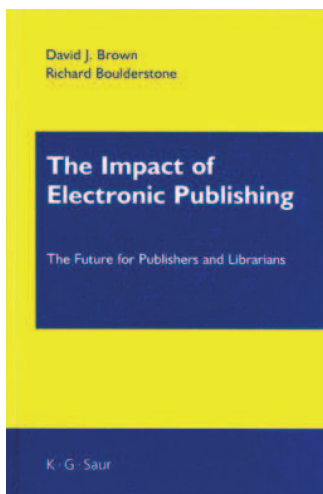

Kristīne Deksnē-Jerohina

Jauniegunvumi bibliotēku nozārē (2008.gada oktobris–decembris)

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības institūta Bibliotēku konsultatīvā centra Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras lasītava (Z lasītava) aicina iepazīties ar jaunāko profesionālo literatūru!

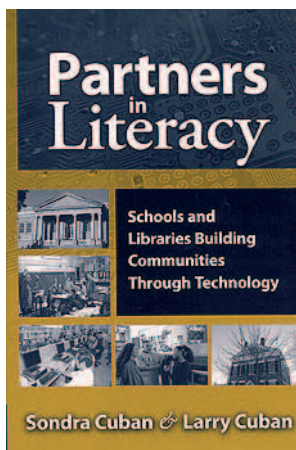

Brown David J. *The impact of electronic publishing : the future for publishers and librarians / David J. Brown, Richard Boulderstone.* — München : K.G.Saur, 2008. — xx, 355 p. — ISBN 978-3-598-11515-8. (Z 02:62)

Autors aplūko elektroniskās izdevējdarbības pašreizējo stāvokli un nākotnes perspektīvas, kā arī sniedz statistikas datus, kas varētu pārliecināt bibliotēku vadību ieguldīt līdzekļus

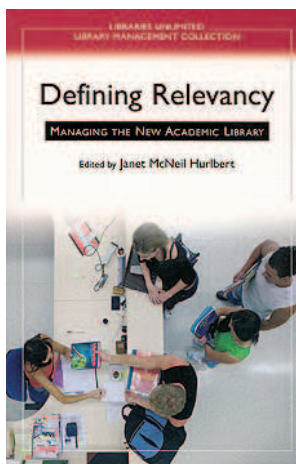
elektronisko publikāciju veidošanā. Grāmata ir jauns, papildināts 1996.gada "Elektroniskā izdevējdarbība un bibliotēkas: plānošana ietekmei un attīstībai līdz 2003. gadam" ("Electronic publishing and libraries: planning for the impact and growth to 2003") izdevums. Autors apkopojis daudzu elektroniskās izdevējdarbības speciālistu domas un idejas, kā arī piedāvā šīs nozares pilnveidošanas un standartizācijas iespējas. Izdevumā aplūkota elektroniskās informācijas attīstība un novērtēšana, galvenie šīs sfēras dalībnieki, iespējamie publikāciju formāti u.c. jautājumi. Tekstu papildina tabulas, shēmas un diagrammas.

Cuban Sondra. *Partners in literacy : schools and libraries building communities through technology / Sondra Cuban, Larry Cuban.* — New York ; London : Teachers Col-

lege Press ; Chicago : ALA Editions, 2007. — ix, 150 p. — ISBN 978-0-8077-4795-7. (Z 021.6)

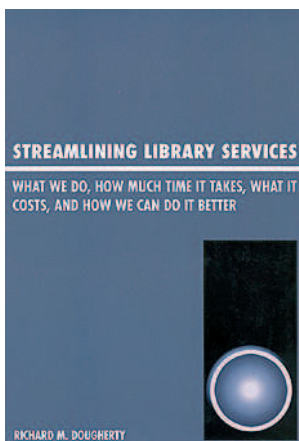
Grāmatas autori ir centušies rast atbildi uz jautājumu "Kāpēc bibliotēkās un skolās, kas abas ir publiskas institūcijas un saistītas ar sabiedrības izglītošanas procesu, jaunās tehnoloģijas tiek izmantotas tik dažādi?". Grāmatā skaidrotas atšķirības jauno tehnoloģiju izmantošanā skolā un bibliotēkā, raksturota šo institūciju mijiedarbība, proti, ko šīs institūcijas var mācīties viena no otras, kā tās var sadarboties, lai uzlabotu mācību procesu un veicinātu informācijpratīgas sabiedrības veidošanos. Galvenās tēmas: skolu un bibliotēku vēsture un attīstība no 1800.gada līdz mūsdienām; vadības un personāla jautājumi informācijas tehnoloģiju attīstības aspektā; galvenās skolu un bibliotēku darba atšķirības; jauno tehnoloģiju izmantošana informācijpratīgas sabiedrības veidošanā.

Defining relevancy : *managing the new academic library / ed. by Janet McNeil Hurlbert.* — Westport : Libraries Unlimited, 2008. — xii, 274 p. — ISBN 978-1-59158-419-3. (Z 027.7)

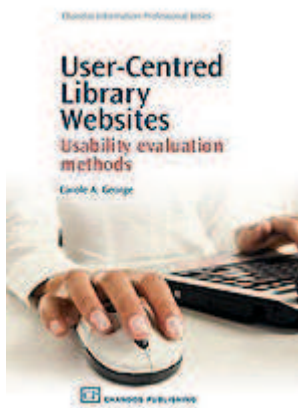
Saskaņotība, konkurence, sadarbība — šie trīs vārdi raksturo koledžu bibliotēku vadību šodien un nākotnē. Grāmatas pamatatzīņa — koledžu bibliotēku vadītājiem savu iestāžu dažādo virzienu plānošanā savstarpēji jāsadarbjas. Ar izdevumā aplūkotajām tēmām — lasītāju apkalpošana, informācijpratība, personālvadība, telpu funkcionalitāte — nākas saskarīties ikvienam bibliotēkas vadītājam. Tekstu papildina piemēri, kuri viegli izmantojami praksē. Vairums bibliotēku vadītāju savās idejās ir optimistiski, paužot pārliecību, ka arī nākotnē zinātniskajās institūcijās bibliotēkas būs tikpat nepieciešamas kā līdz šim.

jām tēmām — lasītāju apkalpošana, informācijpratība, personālvadība, telpu funkcionalitāte — nākas saskarīties ikvienam bibliotēkas vadītājam. Tekstu papildina piemēri, kuri viegli izmantojami praksē. Vairums bibliotēku vadītāju savās idejās ir optimistiski, paužot pārliecību, ka arī nākotnē zinātniskajās institūcijās bibliotēkas būs tikpat nepieciešamas kā līdz šim.

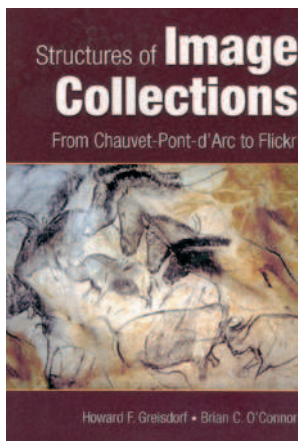
Dougherty Richard M. *Streamlining library services : what we do, how much time it takes, what it costs, how we can do it better / Richard M. Dougherty.* — Lanham : Scarecrow Press, 2008. — xviii, 269 p. — ISBN 978-0-8108-5198-6. (Z 025)

Lai veiktu pilnvērtīgu ikdienas darbu un plānotu nākotni, nepieciešams analizēt un uzlabot visas bibliotēkas aktivitātes. Autors piedāvā vairākus piemērus un apraksta viegli ieviešamas metodes un tehnoloģijas efektīvai bibliotēku darba vērtēšanai. Tekstu ilustrē shēmas, diagrammas u.c. uzskates materiāli. Grāmatā sniegta detalizēta informācija, kā atklāt problēmjas, analizēt iegūtos datus un izstrādāt ieteikumus un risinājumus situācijas pilnveidošanai.

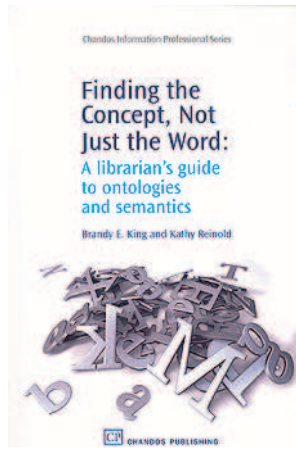
George Carole A. *User-centred library websites : usability evaluation methods* / Carole A. George. — Oxford : Chandos Publishing, 2008. — xii, 231 p. — ISBN 978-1-84334-359-2. (Z 025.5)

Biežāk nekā jebkad agrāk studenti, mācībaspēki un citi interesenti kolekciju un universitāšu bibliotēku resursiem piekļūst, izmantojot bibliotēku tīmekļa vietnes. Šī iemesla dēļ ir svarīgi būt pārliecinātam, ka bibliotēkas tīmekļa vietne un citi elektroniskie saskarsmes punkti, tostarp digitālā bibliotēka, lietotājiem ir saprotami un viegli izmantojami. Labākā metode lietotājiem orientētas tīmekļa vietnes izveidē ir lietotāju iesaiste šajā procesā. Grāmatā aplūkotas atgriezeniskās saites saņemšanas iespējas no bibliotēkas tīmekļa vietnes lietotājiem par tās organizāciju, navigāciju, terminoloģiju, izmantojamību u.c. jautājumiem. Izdevumā sniegtie padomi palīdzēs noteikt, kuras metodes nodrošina labāku atgriezenisko saiti katrā tīmekļa vietnes veidošanas posmā. Izdevumam pievienota būtiskāko terminu skaidrojošā vārdnīca, bibliogrāfija un priekšmetu rādītājs.

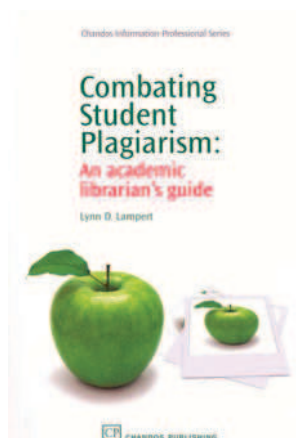
Greisdorf Howard F. *Structures of image collections : from Chauvet-Pont-d'Arc to Flickr* / Howard F. Greisdorf and Brian C. O'Connor. — Westport : Libraries Unlimited, 2008. — xi, 180 p. — ISBN 978-1-59158-375-2. (Z 025.3(084))

Cilvēkiem vienmēr bijusi vēlme kolekcionēt attēlus, tāpēc mūsdienās gandrīz viss ir pieejams vizuāli skatāmā formā. Grāmatas autori apgalvo, ka nav pieļaujams turpināt veidot attēlu kolekcijas, izmantojot novecojušu metodoloģiju. Lasītājs tiek iepazīstināts ar starpdisciplināru pieeju attēlu kolekciju veidošanā, īpaši izceļot dažādu kategoriju veidošanu un attēlu kolekciju pārvaldību. Grāmatā apskatīti šādi attēlu kolekciju veidošanas aspekti: attēlu definēšana, glabāšana, pieejamība, izmantošana u.c. Tekstu papildina ilustrācijas no autoru attēlu kolekcijām.

King Brandy E. *Finding the concept, not just the word : a librarian's guide to ontologies and semantics* / Brandy E. King and Kathy Reinold. — Oxford : Chandos Publishing, 2008. — xxi, 202 p. — ISBN 978-1-84334-318-9. (Z 025.5)

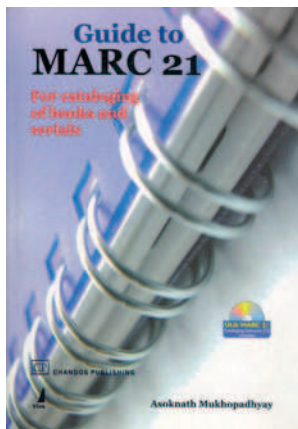
Bibliotekāri nereti tiek uzskatīti par detektīviem, kuri vienmēr zina, kur un kā meklēt atbildes uz dažādiem jautājumiem. Uzziņu sniegšanas procesā izdalāmi trīs posmi: jautājuma saņemšana, veicot uzziņu interviju, atbildes meklēšana un atbildes sniegšana. Kad bibliotekārs formulē vaicājumu, viņš izvēlas galvenos pieprasījumu raksturojošos atslēgvārdus. Taču meklēšanas procesā bieži vien rodas problēmas, jo interneta meklētāji tradicionāli meklē tiešu teksta, nevis satura atbilstību. Šī iemesla dēļ tiek atlasīts daudz neatbilstošu ierakstu un nepietiekams skaits relevantu dokumentu. Bet ja nu meklēšanas dienests ne tikai atrastu un atzīmētu konkrētus vārdus un to savienojumus, bet spētu saprast arī jautājuma būtību? Grāmatā sniegta atbilde uz šo un daudziem citiem jautājumiem, kas saistīti ar semantisko tehnoloģiju un ontoloģiju izmantošanu. Autors ar praktiskiem piemēriem skaidri demonstrē šo iespēju izmantošanu informācijas meklēšanas procesā.

Lampert Lynn D. *Combating student plagiarism : an academic librarian's guide* / Lynn D. Lampert. — Oxford : Chandos Publishing, 2008. — xxii, 183 p. — ISBN 978-1-84334-282-3. (Z 027.7)

Grāmatas mērķis ir rosināt diskusiju par bibliotēku un bibliotekāru iespējamo lomu plaģiātisma novēršanā, kā arī piedāvāt dažādus veidus, kā bibliotēkām, sadarbojoties ar pasniedzējiem un informācijpratības speciālistiem, cīnīties pret šo negatīvo parādību. Pieaugot plaģiātisma gadījumiem augstskolās, zinātniskās bibliotēkas bieži tiek aicinātas līdzdarboties pret darbu viltošanu. Bibliotēkas veic lielu darbu — sākot ar speciālas programmatūras uzstādīšanu plaģiātisma konstatēšanai, beidzot ar konsultāciju sniegšanu studentiem par korektu atsauču veidošanu pētniecības darbos. Grāmatas mērķauditorija: augstskolu un to bibliotēku darbinieki, studenti un plaģiātisma pētnieki.

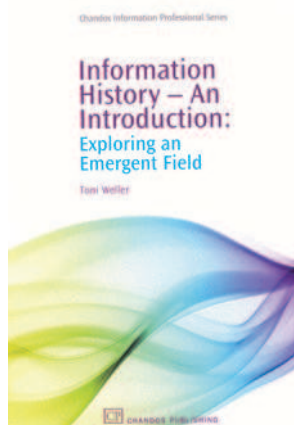
Mukhopadhyay Asoknath. *Guide to MARC 21 : for cataloging of books and serials : with functional definitions, examples and working resources* / Asoknath Mukhopadhyay. — Oxford : Chandos Publishing, 2007. — xvi,

489 p. — ISBN 978-1-84434-407-0. (Z 025.3)

Grāmata izmantojama gan kā visaptveroša rokasgrāmata katalogizētājiem, gan kā mācību līdzeklis studentiem. Izdevumā ar uzskatāmiem piemēriem skaidrots MARC lauku mērķis, saturs un interpretācija, ietverta jaunākā informācija, sniegta detalizēts lauku un apakšlauku skaidrojums, iekļauti piemēri tagu (*tag*), norobežotāju (*delimiter*) un datu pareizai atveidei. Tekstu papildina tabulas, shēmas, piedāvāti avoti tēmas padziļinātai apguvei. Grāmatai pievienots kompaktdisks.

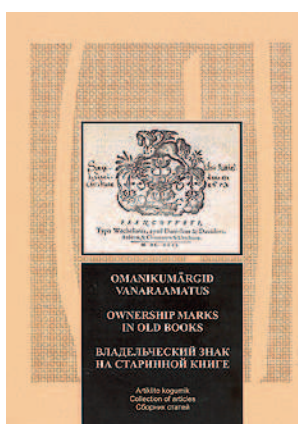
Grāmatai pievienots kompaktdisks.

Informācija ir tikpat sena kā cilvēce, taču tās vēstures pētniecība tika sākta tikai 20.gadsimta nogalē. Tāpēc informācijas vēsture ir ļoti jauna disciplīna informācijas un bibliotēku nozarē.

Informācijas vēsture kā jauns un dinamisks pētniecības virziens piedāvā interesantas metodoloģiskas pieejas pagātnes mantojuma, sabiedrības un kultūras vēstures pētīšanā. Autors apskata informācijas vēstures ideju un jēdzienu, izseko informācijas pirmsākumiem un attīstībai, raksturo galvenās informācijas vēstures terminoloģijas un historiogrāfijas problēmas. Grāmatā uzsvērts, cik ļoti zināšanas par informācijas vēsturi palīdz analizēt mūsdienu sabiedrību un tās vērtības. Galvenie informācijas vēstures pētniecības virzieni ir: bibliotēku, grāmatu un izdevējdarbības vēsture; informācijas un komunikācijas sistēmu un infrastruktūru vēsture; informācijas nozīme kultūrā un sabiedrībā; informācijas sabiedrības izcelšanās un attīstība.

Autors ieskicē nākotnes iespējas informācijas vēstures pētījumu laukā un uzsver, ka grāmata nav autoritatīva monogrāfija, bet gan rosinošs ievads turpmākiem pētījumiem.

Omanikumärgid vanaraamatutes : artiklite kogumik = *Ownership marks in old books : collection of articles* = *Владельческий знак на старинной книге : сборник статей* / [koostaja ja toimetaja Larissa Petina]. — Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2008. — 178 p. — ISBN 978-9949-413-20-1. (Z 09)

Rakstu krājums ietver pētījumus par atsevišķām vēsturiskajām grāmatu kolekcijām: Baltijas Centrālo bibliotēku Latvijā, Zviedru literārās biedrības bibliotēku Somijā, Voronežas Universitātes Zinātnisko bibliotēku Krievijā, grāmatu krājumu "Academiae Vilnensis" Lietuvā, kā arī šobrīd vairs neeksistējošu privāto bibliotēku atjaunošanu, piemēram, angļu bibliofila sera Hansa Slouna (*Hans Sloane*, 1660–1753), Tallinas grāfa Konrāda Jozefa de Nussa (*Conrad Joseph de Nuss*, 1746–1795), ungāru grāfu Esterhāzu (*Esterházy*) un baltvācu grāfu Pālenu (*Pahlen*) un Bergu (*Berg*) ģimeņu krājumiem. Atsevišķi raksti veltīti ekslibriem, lasītāju ierakstiem un kolekcionāru piezīmēm grāmatu kolekcijās no 16. līdz 20.gadsimtam. Rakstu autori ir reto grāmatu speciālisti un grāmatniecības pētnieki no Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Somijas, Krievijas un Lielbritānijas. Latviju rakstu krājumā pārstāv Latvijas Nacionālās bibliotēkas speciālisti Viesturs Zanders un Lilija Limane. Visi krājumā iekļautie referāti prezentēti Igaunijas Nacionālās bibliotēkas 2002. gadā organizētajā starptautiskajā zinātniskajā konferencē "Piederības zīmes senajās grāmatās: vēsture, apraksts, raksturojums" ("Marks of ownership in old books: history, description, attribution").

Atsevišķi raksti veltīti ekslibriem, lasītāju ierakstiem un kolekcionāru piezīmēm grāmatu kolekcijās no 16. līdz 20.gadsimtam. Rakstu autori ir reto grāmatu speciālisti un grāmatniecības pētnieki no Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Somijas, Krievijas un Lielbritānijas. Latviju rakstu krājumā pārstāv Latvijas Nacionālās bibliotēkas speciālisti Viesturs Zanders un Lilija Limane. Visi krājumā iekļautie referāti prezentēti Igaunijas Nacionālās bibliotēkas 2002. gadā organizētajā starptautiskajā zinātniskajā konferencē "Piederības zīmes senajās grāmatās: vēsture, apraksts, raksturojums" ("Marks of ownership in old books: history, description, attribution").

Weller Toni. *Information history : an introduction : exploring an emergent field* / Toni Weller. — Oxford : Chandos Publishing, 2008. — xvi, 147 p. — ISBN 978-1-84334-394-3. (Z 025.5)

Открытый доступ : библиотеки за рубежом : сб. / Всероссийская Государственная библиотека иностранной литературы им. М.И. Рудомино. Центр международного библиотековедения. — Москва : Рудомино, 2007. — 217, [1] с. — ISBN 5-7380-0262-8. (Z 02)

Krājums izdots par godu Krievijas Valsts ārzemju literatūras bibliotēkas 85.gadadienai. Krājumā iekļauto rakstu tematika ir ļoti daudzveidīga: lasīšanas veicināšanas programmas dažādās pasaules valstīs, ārpalpojumu izmantošana, Starptautiskās bibliotēku asociāciju un institūciju federācijas (*International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA*) kongresi, informācija par publisko bibliotēku darbu Itālijā u.c.